ÅSKÅDNINGSSAMFUND

I SAMARBETE
med daghem, skolor
och läroinrättningar

INLEDNING

Modellen för samarbetskorgar vänder sig till professionella pedagoger på daghem, skolor och läroinrättningar samt till samarbetspartner inom åskådningssamfund. De fyra samarbetskorgarna utgår från olika principer. De baserar sig på Utbildningsstyrelsens aktuella **anvisningar** (korg 1–3) och Undervisnings- och kulturministeriets promemoria **Tillsammans för barn och unga** (korg 4).

Det är viktigt att öppna upp modellen för beslutsfattare och vårdnadshavare samt för elever och studerande, med hänsyn till deras behov och önskemål om samarbete. Samarbetskorgarna har under flera års tid visat sig vara en tydlig och fungerande struktur för lokalt samarbete, dess mål och möjligheter.

Kyrkostyrelsen inom Evangelisk-lutherska kyrkan har nu tillsammans med Kultur- och religionsforumet Fokus, Ekumeniska Rådet i Finland och religionsforumet USKOT förnyat korgmodellen så att den är interreligiös. Förhoppningen är också att den uppmuntrar lokala åskådningssamfund att samarbeta med varandra.

KYRKOSTYRELSEN
EV.LUTH. KYRKAN I FINLAND

FOKUS
Kulttuuri- ja uskontofoorumi

OIKOUMENE

USKOT
RESA - CORE

CENTRALA BEGREPP

Åskådningsmässig obundenhet innebär att åsikter beaktas på ett likvärdigt sätt, utan att de värderas. Det finns ingen avsikt att försöka styra barnet mot en viss åskådning eller att påverka barnet på något sätt.

Positiv och negativ religionsfrihet garanterar var och en rätten att tillhöra eller inte tillhöra ett religiöst samfund, att tro eller inte tro, att utöva eller inte utöva en religion. Båda friheterna måste respekteras.

En gemensam elevvård är vanligtvis förebyggande och riktad till hela gruppen eller gemenskapen. Utbildningsanordnaren ansvarar för elevvården, men lokala aktörer är välkomna som samarbetspartner.

Mångsidig kompetens innebär den helhet av kunskaper, färdigheter, värderingar, attityder och vilja, som byggs upp i läroplanerna för småbarnspedagogik, grundläggande undervisning och för läroinrättningar. Till exempel kulturell kompetens eller multilitteracitet.

Religionsutövning betyder här religiösa aktiviteter, såsom gudstjänst och bön.

Religiösa traditioner är relaterade till kultur, seder och identitet. Till exempel firandet av högtider.

VERKSAMHETSPRINCIPER

- Samarbetspartnern fungerar som sakkunnig inom sitt eget område och läraren har det pedagogiska ansvaret.
- Tillsammans planerar man teman. Dessa utgår från läroplanerna.
- Aktiviteterna kan också vara ämnesöverskridande helheter.
- Verksamheten är religiöst och åskådningsmässigt obunden

EXEMPEL

Intervju med gäster, besök till heliga platser, interreligiösa möten, materialbank, gemensam temadag

KRITERIER:
ALLMÄNBILDNING OCH KOMPETENS

FUNDERA PÅ

Hurdana lärmiljöer erbjuder olika åskådningssamfund?

Vilken extern sakkunskap behöver ett daghem, en skola eller en läroinrättning?

Hur kan man genom samarbete uppnå målen för mångsidig kompetens?

#kritiskttänkande
#dialogkompetens
#livsfrågor
#globalfostran
#åskådningskompetens
#kulturarv
#religiösläskunninghet
#känslofärdighet
#samtalsfärdighet
#interreligiösharmonivecka

VERKSAMHETSPRINCIPER

- Det är frågan om daghemmets, skolans eller läroinrättningens egen gemensamma fest där alla måste kunna delta.
- Vårdnadshavarna ska i god tid få information om innehåll och upplägg.
- En obunden hälsning från ett religiöst samfund eller en religiös festtradition gör inte evenemanget religiöst.
- Valet av festplats ska ske med beaktande av likabehandlings- och religionsfrihetsaspekter.

EXEMPEL

Avslutningsfest
självständighetsfest, julfest, vårfest

Fester kopplade till kulturtraditioner
Lucia, nouruz, Eid al-Fitr, diwali

KRITERIER:
LOKALA FESTTRADITIONER

FUNDERA PÅ

Vilken betydelse har fester i daghem, skolor eller läroinrättningar?

Vad kan ingå i materiella och immateriella festtraditioner?

Hur förverkligas rätten till det egna språket och den egna kulturen i gemensamma fester?

#festkalender
#kulturarv
#läsår
#mångfald
#delaktighet
#finlandsflagga
#denblomstertidnukommer
#examen
#gästfrihet
#minoritet

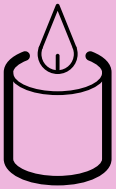
3 RELIGIÖSA EVENEMANG

VERKSAMHETSPRINCIPER

- Ett religiöst evenemang innehåller religionsutövning, till exempel andakt eller bön.
- Valfriheten är äkta och verklig, oavsett religiös tillhörighet eller val av åskådningsämne.
- En kort beskrivning av innehållet i ett religiöst evenemang behövs för att daghemmet/skolan/läroinrättningen ska kunna förbereda ett motsvarande obundet alternativ och informera om båda i god tid.
- Oavsett plats och arrangör är utbildningsanordnaren ansvarig för båda evenemangen.

EXEMPEL

Religiös morgonsamling, julkyrka, musikandakt, bönestund

KRITERIER: RELIGIONSUTÖVNING

FUNDERA PÅ

Vad innebär religionsfrihet och frihet från religion i ett samarbete? Hur hittar vi en balans mellan dem?

Hurdana traditioner lär man sig under det religiösa och det alternativa evenemanget?

#andakt
#andlighet
#tystnad
#gudstjänst
#respekt
#meditation
#helig
#recitation
#ritualer
#bön
#välsignelse
#kulturtradition
#religionsutövning

4
STÖD FÖR VÄLBEFINNANDE

VERKSAMHETSPRINCIPER

- Stöd för välbefinnande är förebyggande, gemenskapsskapande, tryggt och öppet för alla. Det är också religiöst och åskådningsmässigt obundet.
- Det fokuserar på barns och ungdomars holistiska välbefinnande.
- Stödet kan också vara inriktat på personalens välbefinnande.
- Samarbetet mellan olika yrkesgrupper grundar sig på lokala planer och eventuella avtal.

EXEMPEL

Rast- och uteverksamhet, gruppstärkande aktiviteter, klubbverksamhet, utfärder och evenemang, stöd i sorg- och krissituationer, åskådningsdialog som stärker delaktighet, rekreation och retreatverksamhet för personalen

KRITERIER:
GEMENSKAP OCH RESILIENS

FUNDERA PÅ

Vilka former av samarbete bidrar till både individens och gruppens välbefinnande i vardagen?

Vilken kompetens har kyrkor och andra åskådningssamfund när det gäller välbefinnande?

På vilket sätt kan åskådning eller identitet kopplas till välmående?

#antirasism
#identitet
#kamratfärdigheter
#krisarbete
#bemötande
#rörelse
#mentalhälsa
#elevvård
#studerandevård
#delaktighet
#tryggarum
#arbetshälsa

Nationella grunder och lokala planer
https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv

Utbildningsstyrelsens anvisningar
för åskådningsundervisning, fester och religiösa evenemang
https://evl.fi/plus/sv/skolan-och-kyrkan/#utbildningsstyrelsen

Tips på bra länkar
https://evl.fi/plus/sv/skolan-och-kyrkan/#lanktips

Tryckår 2025
Grafisk planering och illustration Kiira László